

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง เงินชดเชยของพนักงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีซึ่งเกษียณอายุ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้มีหนังสือที่ ทม ๕๓๐๑/๓๒๒๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งมิใช่ส่วนราชการ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานของมหาวิทยาลัยต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อพนักงานเกษียณอายุ บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจการภาคเอกชน ถือเป็นการเลิกจ้างและต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน มหาวิทยาลัยจึงขอหารือว่ากรณีพนักงานของมหาวิทยาลัยเกษียณอายุเป็นการเลิกจ้าง และมหาวิทยาลัยต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่พนักงานหรือไม่คณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนมหาวิทยาลัยแล้ว ได้รับความว่า มหาวิทยาลัยมีข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๔๙ (๒)^๑ กำหนดกรณีพนักงานออกจากงานเมื่อครบเกษียณอายุ และข้อ ๕๔ วรรคหนึ่ง^๒ กำหนดให้พนักงานซึ่งมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ พ้นจากตำแหน่งเพราะครบเกษียณอายุ เมื่อสิ้นปีงบประมาณของมหาวิทยาลัย ทั้งยังมีข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยเงินชดเชย พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๔ วรรคแรก^๓

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๖๐๑/๐๒๐๕ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ ข้อ ๔๙ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ออกจากงานเมื่อ

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) ครบเกษียณอายุ

๑.ล๑

๑.ล๑

^๒ * [๒] ข้อ ๕๔ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย คนใดมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้พ้นจากตำแหน่งเพราะครบเกษียณอายุ เมื่อสิ้นปีงบประมาณของมหาวิทยาลัย

๑.ล๑

๑.ล๑

^๓ ข้อ ๔ ให้มหาวิทยาลัยจ่ายเงินชดเชยแก่พนักงาน เมื่อเลิกจ้างหรือให้ออกจากงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ประกอบข้อ ๓ นิยามคำว่า “พนักงาน”^๔ กำหนดหลักเกณฑ์ให้มหาวิทยาลัยจ่ายเงินชดเชยให้แก่พนักงานบางประเภท เมื่อเลิกจ้างหรือให้ออกจากงานไว้ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยประกอบข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน เพราะมีวัตถุประสงค์ให้กิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งมีฐานะเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการมีความคล่องตัวในการบริหารงาน และดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง แต่เพื่อเป็นหลักประกันและให้ความเป็นธรรม จึงให้พนักงานได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน เพราะฉะนั้นในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีข้อบังคับซึ่งให้ประโยชน์มากกว่ากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ก็ต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ในทางตรงกันข้ามหากข้อบังคับของมหาวิทยาลัยให้ประโยชน์น้อยกว่ากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานก็ต้องให้ได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการ

(๑) พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งทำงานติดต่อกันครบหนึ่งร้อยสี่สิบวัน แต่ไม่ครบหนึ่งปีโดยนับวันหยุดวันลา และวันที่มหาวิทยาลัยสั่งให้หยุดทำงานเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรวมด้วย ให้จ่ายเงินชดเชยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ เท่าของอัตราค่าจ้างเดือนสุดท้าย

(๒) พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งทำงานติดต่อกันครบหนึ่งปี แต่ไม่ครบสามปี โดยนับวันหยุดวันลาและวันที่มหาวิทยาลัยสั่งให้หยุดทำงานเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรวมด้วย ให้จ่ายเงินชดเชยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ เท่าของอัตราค่าจ้างเดือนสุดท้าย

(๓) พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งทำงานติดต่อกันครบสามปี แต่ไม่ครบหกปี โดยนับวันหยุดวันลา และวันที่มหาวิทยาลัยสั่งให้หยุดทำงานเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรวมด้วย ให้จ่ายเงินชดเชยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ เท่าของอัตราค่าจ้างเดือนสุดท้าย

(๔) พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งทำงานติดต่อกันครบหกปี แต่ไม่ครบสิบปี โดยนับวันหยุดวันลาและวันที่มหาวิทยาลัยสั่งให้หยุดทำงานเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรวมด้วย ให้จ่ายเงินชดเชยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๘ เท่าของอัตราค่าจ้างเดือนสุดท้าย

(๕) พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งทำงานติดต่อกันครบสิบปีขึ้นไป โดยนับวันหยุดวันลา และวันที่มหาวิทยาลัยสั่งให้หยุดทำงานเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรวมด้วย ให้จ่ายเงินชดเชยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ เท่าของอัตราค่าจ้างเดือนสุดท้าย

^๔ ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

พนักงาน หมายความว่า ประเภทพนักงานแบบประจำ และพนักงานแบบไม่ประจำที่จ้างด้วยสัญญาจ้างเกิน ๒ ปีขึ้นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ มาตรา ๑๑ กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

คุ้มครองแรงงาน

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังกล่าวแล้ว กรณีพนักงานมหาวิทยาลัยเกษียณอายุเป็นการเลิกจ้างและมหาวิทยาลัยต้องจ่ายเงินชดเชยหรือไม่นั้น จึงต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันโดยมาตรา ๑๑๘^๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้าง และให้ความหมายคำว่า “การเลิกจ้าง” ว่า หมายถึง การกระทำใดที่นายจ้างไม่ให้ลูกจ้างทำงานต่อไปและไม่จ่ายค่าจ้างให้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุสิ้นสุดสัญญาจ้างหรือเหตุอื่นใด และหมายความรวมถึงกรณีที่ลูกจ้างไม่ได้ทำงานและไม่ได้รับค่าจ้าง เพราะเหตุที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไป ประกอบกับข้อเท็จจริงว่าข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๔๙

^๖ มาตรา ๑๑๘ ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างดังต่อไปนี้

(๑) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบหนึ่งร้อยสี่สิบวัน แต่ไม่ครบหนึ่งปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามสิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสามสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

(๒) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบหนึ่งปี แต่ไม่ครบสามปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายเก้าสิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานเก้าสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

(๓) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบสามปี แต่ไม่ครบหกปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานหนึ่งร้อยแปดสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

(๔) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบหกปี แต่ไม่ครบสิบปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสองร้อยสี่สิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสองร้อยสี่สิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

(๕) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบสิบปีขึ้นไป ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามร้อยวันหรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสามร้อยวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

การเลิกจ้างตามมาตรานี้ หมายความว่า การกระทำใดที่นายจ้างไม่ให้ลูกจ้างทำงานต่อไปและไม่จ่ายค่าจ้างให้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุสิ้นสุดสัญญาจ้างหรือเหตุอื่นใด และหมายความรวมถึงกรณีที่ลูกจ้างไม่ได้ทำงานและไม่ได้รับค่าจ้างเพราะเหตุที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไป

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ลูกจ้างที่มีระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอนและเลิกจ้างตามกำหนดระยะเวลาอัน

การจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาตามวรรคสามจะกระทำได้สำหรับการจ้างในโครงการเฉพาะที่มีใช้งานปกติของธุรกิจหรือการค้าของนายจ้างซึ่งต้องมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานที่แน่นอน หรือในงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราวที่มีกำหนดการสิ้นสุด หรือความสำเร็จของงาน หรือในงานที่เป็นไปตามฤดูกาลและได้จ้างในช่วงเวลาของฤดูกาลนั้น ซึ่งงานนั้นจะต้องแล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกินสองปี โดยนายจ้างได้ทำสัญญาเป็นหนังสือไว้ตั้งแต่เมื่อเริ่มจ้าง

(๒)^๓ และข้อ ๕๔^๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้พนักงานซึ่งมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ออกจากงาน เพราะครบเกษียณอายุ เมื่อสิ้นปีงบประมาณของมหาวิทยาลัย และเมื่อพนักงานได้ทำงานเรื่อยมา จนมีอายุครบ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยก็ได้ดำเนินการโดยไม่ให้พนักงานนั้นทำงานและไม่จ่ายค่าจ้างให้ โดยถือเป็นการสิ้นสุดสัญญาจ้างตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย การออกจากการดังกล่าวจึงเข้าลักษณะ เป็นการเลิกจ้างตามมาตรา ๑๑๘^๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่ง มหาวิทยาลัยต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่พนักงานมหาวิทยาลัย และจำนวนเงินชดเชยต้องไม่น้อยกว่า ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๔๕

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ ข้างต้น

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖ ข้างต้น